

φωλεῶν χελιδόνων ἐν τῇ μουσεῖῳ τῆς Ῥουέννης, συνεπέρανεν ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα κατὰ τὴν σειρὰν τῶν αἰώνων μετέβαλον καὶ ἐβελτίωσαν τὰ μικρὰ αὐτῶν οἰκοδομήματα.

Αἱ χελιδόνες ἀνευρίσκουσι λοιπὸν ἕκαστον ἐκ τῆν φωλεῶν ἣν κατέλιπον τὸ παρελθὸν φθινόπωρον καὶ μετὰ σπουδῆς ἐπισκευάζουσιν αὐτὴν πρὸς ὑποδοχὴν νέας νεοσσιᾶς. Αἱ ἐπισκευαὶ ἄλλως τε οὔτε μακρὰ εἶνε οὔτε περίπλοκοι, διότι ἡ φωλεὰ εἶνε ὡς γνωστὸν ἰκανῶς χονδροειδής· τὰ τοιχώματα αὐτῆς εἰσὶν ἐκ πηλοῦ ἀναμειγμένου μετὰ τριχῶν καὶ καυλῶν ἀγρώστεως, ὅστις φέρεται διὰ τοῦ ῥάμφους τῶν καὶ συγκολλᾶται διὰ τῆς σιέλου αὐτῶν. Τὸ δὲ ἐσωτερικὸν αὐτῶν ἐπιστρώννεται διὰ χόρτων, τριχῶν καὶ πτίλων, χωρεῖ δὲ τέσσαρα ἢ πέντε ὠὰ λευκὰ φέροντα φαιὰ καὶ μελανὰ στίγματα.

Καίτοι ἡ φωλεὰ αὐτῆ δὲν εἶνε ἀριστοῦργημα ἀρχιτεκτονικῆς, ἐν τούτοις διεγείρει τὸν φθόνον πολλῶν πτηνῶν. Οἱ σπουργίται παραδείγματός χάριν, τὰ ἀναιδέστατα τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων, καταλαμβάνουσι πολλάκις φωλεῶν χελιδόνων, οὐχὶ ἄνευ ζωηρῶν διαμαρτυρήσεων τῶν νομίμων ἰδιοκτητῶν αὐτῆς. Αἱ χελιδόνες ἐπικαλοῦνται τότε δι' ὀξεῖῶν κραυγῶν τὴν βοήθειαν τῶν ὁμοφύλων τῶν, αἵτινες προσάπτανται ἐν σπουδῇ· ἀλλ' οἱ σπουργίται ἀμύνονται τόσον καλῶς καὶ ῥαμφίζουσι τόσον γενναίως, ὥστε μένουσι κύριοι τοῦ πεδίου. Διηγοῦνται, εἶνε ἀληθές, ὅτι ἐνίοτε, οἱ ἐπιδρομεῖς ἐκτίουσιν οἰκτρῶς δίκην τοῦ ἐγκλήματος αὐτῶν, θαπτόμενοι ζῶντες ἐν τῇ φωλεᾷ, ἥς αἱ χελιδόνες μακρῶς κλείουσι τὸ ἀνοιγμα διὰ λάσπης, ἀλλὰ δυσκόλως δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ σπουργίτης δὲν θὰ δυνηθῇ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ῥάμφους ν' ἀνοιξῇ διόδον πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας του.

Τὸ πετροχελιδόνορον (*Cypselus apus*), τὸ ἔχον αἰθαλῶδες τὸ πτέρωμα καὶ δρεπανοειδῆ τὴν οὐρὰν, τὸ ἐρχόμενον μετὰ τὰς χελιδόνας καὶ ἀπερχόμενον εὐθὺς ὡς ἀρχίσουν νὰ ψυχραίνωνται αἰεσπέροι, καταλαμβάνει ἐπίσης, ὁσάκις δυνηθῇ, τὴν φωλεῶν τῆς χελιδόνας. Ἀρκεῖ ἄλλως τε ν' ἀκούσῃ τις τὸ θέρος, πρῶϊαν ἢ ἐσπέραν, τὰς ὀξεῖας, ἀγρίας μάλιστα κραυγὰς τῶν πετροχελιδόνων περιστρεφόμενων μακρῶς περὶ τὰ κωδωνοστάσια ὅπως πεισθῇ ὅτι εἶνε ἀρπακτικὰ πτηνὰ. Πολλάκις ἐκβάλλουσι τὰ μαυροπούλια καὶ τοὺς σπουργίτας ἐκ τῶν τεχνητῶν παρασκευασθεισῶν αὐτοῖς φωλεῶν, εὐχερέστερον δ' ἐννοεῖται καταβάλλουσι τὰς πολλῶ ἀσθενεστέρους αὐτῶν χελιδόνας. Ἐν τῇ βιαιῶς κατακτηθείσῃ φωλεᾷ κατασκευάζουσιν ἐν τάχει χονδροειδῆ κλίνην ἐφ' ἧς ὠτοκοῦσιν· ἀλλ' ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ κτίζουσι καὶ αὐτὰ φωλεὰς, μεταχειρίζονται δὲ πρὸς τοῦτο πᾶν τὸ προσπίπτον εἰς τὸ ῥάμφος αὐτῶν, κάρναβιν, φύλλα,

χόρτον, ῥάκη, πετρὰ, τὰ ὁποῖα πάλιν κλέπτουσιν ἐξ ἄλλων φωλεῶν. Πάσας τὰς ἑτερογενεῖς ταύτας ὕλας συναρμολοῦσι διὰ τῆς σιέλου αὐτῶν, ἣτις ξηραίνεται ταχέως εἰς τὸν ἀέρα συγκρατούσα καὶ συγκολλῶσα ὡς ἀληθῆς κόλλα.

Οἱ παράιτοι

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΥΜΑ

[Ἐκ τοῦ ἐσχάτου ἐκδοθέντος συγγράμματος τοῦ κ. Γαβριήλ Φερρὺ «Τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ Ἀλεξ. Δυμά» (1864-1870)]

Καθ' ὅλην τὴν ζωὴν τοῦ ὁ Ἀλέξανδρος Δυμάς ὑπῆρξε θύμα τῶν παρασίτων. Βιβλία ὀλόκληρα ἠδύνατο νὰ γραφῶσι περὶ τῆς εὐκολίας, μεθ' ἧς παρεῖχεν ἑαυτὸν πρὸς ἐκμετάλλευσιν.

Ἡ οἰκία του ὁμοιάζε πρὸς ξενοδοχεῖον, ἐν ᾧ ἠδύνατο οἰσοδῆποτε νὰ γευματίσῃ ἀπαξ ἢ δις τῆς ἐβδομάδος, ἡ καὶ καθ' ἑκάστην ἔτη, τοῦτο δὲ ἐπὶ ὀλόκληρα ἔτη!

Ἐνίοτε μόνον, ὅταν τὸ πλῆθος ὑπερυξάνεν, ὁ συγγραφεὺς τῶν «Τριῶν Σωματοφυλάκων» ἐπεχείρει μικρὸν ταξεῖδιον ἵνα κατορθώσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ ξενοδοχείου του· ἀλλ' οἱ πελάται του δὲν ἐνόουν νὰ παραιτηθῶσι καὶ ἤρχοντο καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἀπουσίαν του. Μεταξὺ τούτων ὑπῆρχε παιδικὸς τις φίλος τοῦ Δυμά, ὃν ὁ μυθιστοριογράφος ἀπῆντησεν ἐσπέραν τινὰ εἰς τὴν ὁδὸν μετὰ πολλῶν ἑτῶν χωρισμόν.

Ὁ φίλος δὲν εἶχε ποσῶς τὸ ἐξωτερικὸν ἀνθρώπου εὐποροῦντος.

— Ἀλήθεια! ποῦ τρώγεις ἀπόψε; τὸν ἠρώτησεν ὁ Δυμάς.

— Ἀπόψε! δὲν τρώγω πουθενά, ἀπῆντησε μελαγχολικῶς ὁ ἄλλος.

— Τόσῳ καλλίτερα, πάμε νὰ δειπνήσωμε μαζύ.

Καὶ συμπαρέλαβε τὸν πτωχὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐγκαθίδρυσεν εἰς τὴν τράπεζαν παρ' ἑαυτοῦ.

Μετὰ τὸ δεῖπνον, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Δυμάς ἔμελλε νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἀπεινόμενος πρὸς τὸν ξένον φίλον του.

— Εἰξέυρεις, ἀγαπητέ μου; σὲ περιμένω καὶ αὔριον εἰς τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ φίλος δὲν ἔλλειψεν ἀπὸ τὴν συνέντευξιν.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐπίσκεψιν, καὶ τὴν μετὰ ταύτην ὁμοίως.

Διετήρησε δὲ τὴν ἔξιν ταύτην ἐπὶ δώδεκα... ἔτη.

*
*

Ὅτε ἐν ἔτει 1864 ὁ Δυμάς διέτριβεν εἰς τὴν ἑπαυλιν *Catinat* παρὰ τὸ Ἐγγιέν, προσήλθον πρῶϊαν τινὰ εἰς τὸν οἶκόν του πλείστοι ἀ-

μαζήλαται τῆς πόλεως, ζητοῦντες ἕκαστος νὰ πληρωθῇ τὸ ἐνοίκιον ἐνὸς δρόμου τῆς ἀμαξίης του. Ὁ ὑπὲρ τῆς εἰς δὲν ἐφάνησαν ὅπως παρὰ-λογοὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἀμαξηλατῶν, ἠθέλησε νὰ τοὺς ἀποπέμψῃ· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπέμενον, ὥστε ἐδέησε νὰ ἐρωτηθῇ ὁ Δυμᾶς, ὅστις διεκήρυξεν ὅτι δὲν ὀφείλει εἰς κανένα τίποτε. Ἀλλὰ τότε εἰς τῶν ἀμαξηλατῶν ἐξήγησεν ὅτι ἐκ τῶν ἐπι-σκειπτῶν τῆς προτεράϊας δὲν τοῦ ἐπλήρωσε τις τὸν δρόμον τοῦ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηρο-δρόμου μέχρι τῆς ἐπαύλεως, εἰπὼν εἰς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ τὴν ἐπαύριον νὰ ζητήσῃ τὴν τιμὴν ἀπὸ τὸν οἰκοδεσπότην. Τὸ παράδειγμα δ' αὐτοῦ, ὡς ἐκ συνθήματος, ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν προσκεκλημένων, καὶ ἰδοὺ πῶς συνέβη ὅτι εἰκοσιπέντε ἀμαξηλάται ἤρχοντο νῦν νὰ ζητή-σσαι παρὰ τοῦ Δυμᾶ τὸ ἀντίτιμον εἰκοσιπέντε δρόμων τῶν ἀμαξῶν των. Ἡναγκάσθη νὰ τοὺς πληρώσῃ, συστήσας μόνον εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ μεταφέρωσι τοῦ λοιποῦ ἐπὶ πιστώσει τοὺς προσ-κεκλημένους εἰς τὴν ἔπαυλιν.

Μία τῶν ἀφορμῶν, αἵτινες ἐπέφερον ἐν τέλει τὴν πτωχείαν τοῦ Δυμᾶ, ὑπῆρξεν ἡ ἔπαυλις τοῦ Μαρτεχρίστο, ἣν εἶχε καταστήσει πραγμα-τικὸν πτωχοκομεῖον. Ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐλευθεριότης καὶ ἡ φιλοξενία πρὸς τὰ ζῶα ἠ-σκούντο ἐνταῦθα ἐλευθέρως καὶ ἀπειδῶς ἀπὸ πρωΐας μέχρι ἐσπέρας.

Ὅλοι οἱ ἀδέσποτοι κύνες εὗρισκον τροφήν εἰς τὸ Μαρτεχρίστο· οἱ πλείστοι δ' αὐτῶν ἔ-μενον διὰ πάντα εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἡμέραν τινὰ ὀκηπουρὸς τῆς ἐπαύλεως, Μι-χάλης τὸ ὄνομα, πλησιάζει τὸν Δυμᾶν μετὰ τρόπου ὥσει εἶχε σπουδαῖόν τι νὰ τῷ ἀνακοι-νώσῃ.

— Κύριε, λέγει, εἰξεύρετε πόσους σκύλους ἔχετε εἰς τὸ σπῆτι;

— Ὅχι, Μιχάλη, ἀποκρίνεται ὁ Δυμᾶς.

— Λοιπὸν μάθετε ὅτι εἶνε δεκατρεῖς ὅλοι.

— Κακὸς ἀριθμὸς, Μιχάλη.

— Δὲν πρόκειται περὶ τούτου, κύριε.

— Ἀλλὰ περὶ τίνος λοιπὸν πρόκειται;

— Νᾶ, ὅτι τὰ μαυδρόσχυλα αὐτὰ θέλουν κάθε ἡμέρα ἓνα βόδι· γιὰ νὰ φάνε. Καὶ γιὰ τοῦτο ἦλθα νὰ σᾶς πῶ νὰ μ' ἀφήσετε νὰ πάρω ἓνα καμταίκι νὰ τοὺς δώσω ἓνα κυνηγητό.

— Μιχάλη, λέγει τότε ὁ μυθιστοριογράφος, μάθε ὅτι ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τινὰ βάρη, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται εἰς αὐτὸν εἴτε ὡς ἐκ τοῦ τόπου ὅπου κατοικεῖ, εἴτε ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς θέσεως, ἢ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ οἱ σκύλοι εὗρισκονται εἰς τὸ σπῆτι, ἀφῆσέ τους, ἀδελφὲ, νὰ μένουν ὅπου εὗρέθησαν. Ἐνοιά σου, καὶ τὰ σκυλιὰ βέβαια δὲν εἶνε ἐκεῖνα ποῦ θὰ

μὲ πτωχύνουν, Μιχάλη. Μόνον πρὸς τὸ συμ-φέρον των φρόντισε, φίλε μου, νὰ μὴν εἶνε δε-κατρία.

— Λοιπὸν νὰ διώξω τὸ ἓνα, κύριε, γιὰ νὰ μένουν δώδεκα.

— Ὅχι, Μιχάλη, καλλίτερα ἄφησε νὰ ἔλθῃ ἀκόμη ἓνα, νὰ γείνουν δεκατέσσαρα!

z*.

ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΜΥΛΩΝ

Οἱ πρῶτοι μύλοι ἦσαν οἱ διὰ τῶν χειρῶν στρεφόμενοι. Εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ Ἀραβίαν, εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα αἱ νεκνίδες ἔστρεφον τοὺς χειρομύλους. Εἰς τὴν Μέκκαν δείκνυται ἀκόμη σπήλαιον ἐντὸς ὠραίας οἰκίας, ἔνθα κατὰ παράδοσιν ἡ Φατμέ, ἡ θυγά-τηρ τοῦ Μωάμεθ καὶ σύζυγος τοῦ Ἀλῆ, ἦλθε διὰ τῶν βραχιόνων τῆς. Αἱ γυναῖκες τῶν Ἀ-ραβῶν ἔτι καὶ σήμερον ἐνασχολοῦνται εἰς τὸ ἐπίπνον τοῦτο ἔργον. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ υἱοῦ τοῦ Κλόβις ἡ ἀγία Ῥαδεγόνδη, ἡ βασι-λισσα τῆς Γαλλίας, ἦλθεν ἡ ἰδίᾳ σίτον, ὃν κατη-νάλισκε κατὰ τὰς νηστείας. Ἡ ἐφευρέσις τῶν ὑδρομύλων ἀποδίδεται τῷ Μιθριδάτῃ· βέβαιον δὲ εἶνε ὅτι ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἐποχὴν του. Ἀν-τίπατρος ὁ Θεσσαλονικεὺς γράφει περὶ μύλων ὠραίους τινὰς στίχους ὡς ἐξῆς: «Σεῖς γυναῖ-» κες, τὰς ὁποίας μετεχειρίζετό τις μέχρι σή-» μερον πρὸς περιστροφὴν τῶν μύλων, ἀφήσατε » τοῦ λοιποῦ ἡσυχους τοὺς βραχιόνάς σας καὶ » ἀναπαύεσθε ἀνευ θορύβου. Δὲν θὰ σᾶς ἀναγ-» γείλωσι πλέον τὰ πτηνὰ διὰ τῶν ἄσμάτων » των τὴν ἔλευσιν τῆς πρωΐας. Ἡ Δημήτηρ » διέταξε τὰς Νηρηίδας νὰ ἀναλάβωσι τὰ ἔργα » σας. Αἱ Νηρηίδες ὑπακούσασαι στρέφουσι » μετὰ ταχύτητος τὴν βαρεῖαν μυλόπετραν».

K.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ πλούσιος Σ. ἠρώτα προχθὲς τὸν λογίον Κ...

— Διατί συχνότατα βλέπομεν τοὺς λογίους νὰ ἔρχωνται πρὸς τοὺς πλουσίους, καὶ οὐδέ-ποτε τοὺς πλουσίους πρὸς τοὺς λογίους;

— Διότι, ἀπήνητησεν ὁ Κ..., ὁ λογίος γνωρί-ζει τὴν ἀξίαν τοῦ πλούτου, ἐνῶ ὁ πλούσιος ἀ-γνωστὴν τὴν ἀξίαν τῆς παιδείας.

* *

Ἐνός, ὃν πολλάκις ἐλήστευσαν εἰς τὰς ὀ-δοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐφοβεῖτο νὰ ἐξέλθῃ πλέον τῆς οἰκίας του. Εἰς φίλος του